

Силабус освітнього компоненту

«Основи психології та педагогіки»

Рівень вищої освіти:	Бакалавр
Освітньо-професійна програма:	"Професійна освіта (Цифрові технології)"
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1739#section-8>

Семестр:	Кількість кредитів:	Мова викладання:
2	5	українська

Розклад занять:

<https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П.
науковий ступінь;
вчене звання

Шевченко Володимир Миколайович
доктор педагогічних наук
професор

П.І.П.
науковий ступінь;
вчене звання

Столяренко Ольга Борисівна
кандидат психологічних наук
доцент

Контактна інформація: Тел. 0963403290
e-mail: volodymyr.shevchenko@lnu.edu.ua,
stolyarenko.ob@gmail.com

Опис ОК

Мета вивчення ОК	Оволодіння системою психолого-педагогічних знань та основних категорій психології та педагогіки; розкриття основних закономірностей психічного розвитку на різних вікових етапах сходження особистості до зрілості; формування у здобувачів вищої освіти діалектичного підходу до розуміння психіки; усвідомлення загальних закономірностей освітнього процесу; розвиток педагогічних здібностей та вмій; озброєння ефективними психолого-педагогічними засобами керування процесом становлення особистості на різних вікових етапах; набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі сучасної освіти.
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2

Форма навчання	Денна/заочна
Статус ОК	Обов'язковий ОК професійної та практичної підготовки
Перелік ОК, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	ОК викладається на першому курсі та базується на знаннях, отриманих на рівні повної загальної середньої освіти.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К 08. Здатність працювати в команді. К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
Спеціальні (фахові) компетентності	К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.
Програмні результати навчання	ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою. ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти. ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти. ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

Структура курсу Очна (денна) форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
ЗМ 1. Основи психології	90	24	30	-	-	36
Тема 1. Предмет, завдання, методи сучасної психології	7	2	2	-	-	3
Тема 2. Психологія особистості та діяльності	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Пізнавальні психічні процеси	13	2	8	-	-	3
Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості	7	2	2	-	-	3
Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості	7	2	2	-	-	3
Тема 6. Соціально-психологічні феномени	7	2	2	-	-	3
Тема 7. Основні закономірності розвитку психіки	7	2	2	-	-	3
Тема 8. Психологічні особливості дітей раннього віку	7	2	2	-	-	3

Тема 9. Психологічні особливості дошкільного віку	7	2	2	-	-	3
Тема 10. Розвиток психіки і особистості молодшого школяра	7	2	2	-	-	3
Тема 11. Розвиток психіки і особистості підлітка	7	2	2	-	-	3
Тема 12. Психологія ранньої юності	7	2	2			3
ЗМ 2. Основи педагогіки	60	16	-	10	-	34
Тема 13. Педагогіка: становлення і сучасний стан	7	2	-	-	-	5
Тема 14. Методологія та методи педагогічних досліджень	7	2	-	-	-	5
Тема 15. Дидактика: суть, історія розвитку, сучасні проблеми	6	2	-	-	-	4
Тема 16. Педагогічний процес	8	2	-	2	-	4
Тема 17. Зміст освіти в сучасній школі	8	2	-	2	-	4
Тема 18. Методи, форми та організація процесу навчання	8	2	-	2	-	4
Тема 19. Процес виховання у закладі середньої освіти	8	2	-	2	-	4
Тема 20. Педагог: професійна діяльність та особистість	8	2	-	2	-	4
РАЗОМ	150	40	30	10	-	70

Заочна форма

1) Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
ЗМ 1. Основи психології	90	2	4	-	-	84
Тема 1. Предмет, завдання, методи сучасної психології	11	2	2	-	-	7
Тема 2. Психологія особистості та діяльності	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Пізнавальні психічні процеси	7	-	-	-	-	7
Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Соціально-психологічні феномени	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Основні закономірності розвитку психіки	9	-	2	-	-	7
Тема 8. Психологічні особливості дітей раннього віку	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Психологічні особливості дошкільного віку	7	-	-	-	-	7
Тема 10. Розвиток психіки і особистості молодшого школяра	7	-	-	-	-	7
Тема 11. Розвиток психіки і особистості підлітка	7	-	-	-	-	7
Тема 12. Психологія ранньої юності	7	-	-	-	-	7
ЗМ 2. Основи педагогіки	60	2	-	4	-	54
Тема 13. Педагогіка: становлення і сучасний стан	7	-	-	-	-	7

Тема 14. Методологія та методи педагогічних досліджень	7	-	-	-	-	7
Тема 15. Дидактика: суть, історія розвитку, сучасні проблеми	7	-	-	-	-	7
Тема 16. Педагогічний процес	9	2	-	2	-	5
Тема 17. Зміст освіти в сучасній школі	9	-	-	2	-	7
Тема 18. Методи, форми та організація процесу навчання	7	-	-	-	-	7
Тема 19. Процес виховання у закладі середньої освіти	7	-	-	-	-	7
Тема 20. Педагог: професійна діяльність та особистість	7	-	-	-	-	7
РАЗОМ	150	4	4	4	-	138

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець - Подільський державний інститут» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Відвідування занять	Відвідування занять з ОК є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Здобувач освіти, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі здобувачі вищої освіти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності здобувачів. Здобувачі вищої освіти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з ОК. Деталі щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу».
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з ОК з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання.
Підсумкова оцінка з ОК	Підсумкова оцінка з ОК розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну.

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з ОК у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів з вивчення ОК «Основи психології та педагогіки».

Розподіл вагових коефіцієнтів для екзамену (для денної форми навчання):

Екзамен:

Змістовий модуль 1 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 1)				Змістовий модуль 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2)				МКР	Екзамен	Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів)
20 %				10 %				30 %	40 %	100
T1	T2	...	T12	T13	T14	...	T20			

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для екзамену (для заочної форми навчання):

Екзамен:

Змістовий модуль						Екзамен	Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення							
60 %						40 %	100
T1	T2	T3	T20		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з ОК, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні ОК; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.

70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність ОК, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання екзамену здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення ОК:

Основна література

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр „Академія”, 2001.
2. Дуткевич Т. В. Володченко М. А. Соціальна психологія. Теоретичний курс : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. 132 с.
3. Дуткевич Т. В. Вікова і педагогічна психологія (курс лекцій і практикум) : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2012. 228 с.
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г., 2015. 432 с.
5. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр». Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
6. Кухта М. І., Маляр Л. В. Педагогіка. Конспект лекцій: навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 104 с.
7. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 272 с.
8. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності. Київ : Вища школа, 2012. 295 с.

с.

9. Столяренко О. Б. Психологія : Практикум. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2012. 224 с.
10. Столяренко О. Б., Чайковська О. М. Вікова психологія : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2016. 252 с.
11. Шевченко В.М. Педагогічні аспекти підготовки майбутніх вчителів до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2024. Вип. 4(116). С. 44-56. <https://doi.org/10.33189/ectu.v116i4.195>
12. Шевченко В.М. Сучасні психолого-педагогічні методики розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Львів, 2022. Випуск 37. С. 206–214. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/11659> DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2022.37.11659>
13. Шевченко В.М., Дмитрієва О.І. Сучасні тенденції спеціальної та інклюзивної освіти в Україні та за кордоном. *Перспективи та інновації науки*. 2026. Вип. 1(59). С. 625-638.

Додаткова

1. Бахмат Н. В. Педагогічна підготовка вчителів початкової школи: інноваційні підходи в умовах хмаро орієнтованого середовища : монографія / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Київ : Міленіум, 2016. 360 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Київ : Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. 282 с.
3. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / за наук. ред. О.В. Скрипченко. Київ : Каравела, 2012. 400 с.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 424 с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Зайченко І. В. Педагогіка URL: http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika_-_zaychenko_ib
7. Ковальова В. В. Розвиток особистості школяра в умовах компетентісно орієнтованої освіти. *Початкова школа*. 2018. № 2. С. 15–34.
8. Комар О. А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів застосування інтерактивної технології : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : 13.00.04 / Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань, 2011. 40 с.
9. Москалець В. П. Психологічне обґрунтування української національної школи. Львів : Світ, 2014. 120 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2009. 448 с.
11. Психологія особистості : Словник-довідник / за ред. П. П. Горностая. Київ : Рута, 2011. 219 с.
12. Психологічний словник / за ред. А.В. Петровського. Київ : Магістр-S, 2009. 278 с.

13. Савчин М. В. Вікова психологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2011. 368 с.
14. Савчин М. В. Соціальна психологія : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2011. 273 с.
15. Сергієнко Н. Ф. Професійна компетентність сучасного вчителя. *Теорія та методика управління освітою*. 2011. № 5. URL: <http://tme.umo.edu.ua/docs/5/11sercmt.pdf>.
16. Столяренко О. Б. Зарубіжні теорії особистості : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2015. 126 с.
17. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
18. Столяренко О. Б., Куриця А. І. Технології психологічних досліджень. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавництво «КНТ», 2022. 162 с.

Інформаційні ресурси

1	Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
2	Електронна бібліотека НПН України	https://lib.iitta.gov.ua/
3	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України	http://psychology-naes-ua.institute/info/6/
4	Інститут соціальної і політичної психології НАПН України	http://ispp.org.ua/
5	Психологія: фахові видання України у вітчизняних та міжнародних базах даних	https://cutt.ly/HtcYlXV
6	Google Scholar : пошукова система	https://scholar.google.com/
7	Index Copernicus International	https://www.indexcopernicus.com/index.php/e n/
8	European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences	http://archives.esf.org/home.html
9	Scopus	http://www.elsevier.com/
10	Web of Science	http://clarivate.com/web-of-science-group/
11	Наукова соцмережа www.ScienceCommunity.org	https://www.sciencecommunity.org/uk/poshukvank
12	Academia.edu	https://www.academia.edu/
13	ResearchGate	https://www.researchgate.net/
14	Верховна Рада України	https://rada.gov.ua/
15	Кабінет Міністрів України	https://www.kmu.gov.ua/
16	Інші інформаційні ресурси	www.psylib.kiev.ua p://psuholog.at.ua/ p://www.koob.ru/age_psychology/ http://www.5sport.ru/time/

Гарант освітньої програми

Олександр ШЕВЧУК

В. о. завідувача кафедри цифрових,
освітніх та соціо-економічних технологій

Людмила СИДОРУК